



Geluid in Lochem

Afdeling ROV
Maart 2007

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Geluid in Lochem	3
1.2 Aanleiding	3
1.3 Reikwijdte en status	3
1.4 Uitwerking en leeswijzer	4
1.5 Procedure en vaststelling	4
2. Wettelijk kader voor geluid	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Wet geluidhinder	5
2.3 Wet milieubeheer	6
2.4 Wet op de ruimtelijke ordening	7
2.5 Bouwbesluit	7
2.6 Overige regelgeving	7
3. Aanpak van geluidshinder	8
3.1 Preventieve aanpak	8
3.2 Handhaving	8
4. Maatregelen in Lochem	9
4.1 Vanuit het verleden	9
4.2 Naar de toekomst	9
5. Beleid hogere waardenprocedure	10
5.1 Inleiding	10
5.2 Beleidsregel	10
5.3 Wegverkeerslawaaï	11
5.4 Spoorweglawaaï	12
5.5 Industrielawaaï	12
5.6 Dove gevel	13
5.7 Onderzoeksplicht	13
6. Sanering woningen weg- en railverkeerslawaaï	14
6.1. Inleiding	14
6.2 Uitgangspunten	14
6.3 Ontwikkelingen	15
7. Gebiedsgericht geluidsbeleid	16
7. Gebiedsgericht geluidsbeleid	16
7.1 Inleiding	16
7.2 Situatie in Lochem	16

Bijlage 1: begripsomschrijvingen

Bijlage 2: voorkeursgrenswaarden en hoogst toelaatbare gevelbelasting

Bijlage 3: toelichting ontheffingscriteria

Bijlage 4: hogere waarde procedure

1. Inleiding

1.1 Geluid in Lochem

Lochem is een typische plattelandsgemeente. Enkele grote kernen met industrie en bedrijvigheid, kleine kernen met beperkte bedrijvigheid, buurtschappen en een groot agrarisch gebied. Ook kent de gemeente een aantal provinciale wegen en raakt de A1 bijna het grondgebied van de gemeente.

De gemeente Lochem heeft als taak om de balans tussen groei en leefbaarheid en tussen dynamiek en rust te bewaren. Enerzijds biedt ze ruimte voor economische groei, anderzijds dient ze te zorgen voor een goed woon- en werkklimaat. Belangrijk is het beperken van geluidsoverlast in de woon- en leefomgeving en het toestaan van geluidsproductie op minder kwetsbare plekken. Akoestische kwaliteit is één van de dragers van de ruimtelijk-functionele kwaliteit.

De wet- en regelgeving is gericht op het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van geluidshinder voor bewoners. Het achterliggende doel is om de negatieve gezondheidseffecten te beperken. Onderzoek heeft aangetoond dat geluid in de beleving van bewoners erg belangrijk is voor de kwaliteit van de woonomgeving. Uit recent onderzoek is gebleken dat geluid de komende jaren wel eens het belangrijkste milieuprobleem kan worden.

De belangrijkste regelgeving (zie hoofdstuk 2) zijn de Wet geluidhinder, de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Wet milieubeheer en het Bouwbesluit. De gemeente Lochem reguleert met deze instrumenten een deel van de geluidsproductie van weg- en railverkeer, industrie en inrichtingen en het geluidsniveau in en tussen gebouwen.

1.2 Aanleiding

Per 1 januari 2007 is de Wet geluidhinder gewijzigd. Deze wijziging houdt een decentralisatie van bevoegdheden naar de lokale overheid in. Het ministerie van VROM is van mening dat geluidshinder en –beleid een lokale aangelegenheid is, dat het beste door de lokale overheid kan worden vormgegeven en bestreden.

Het doel van deze geluidnota is:

1. afwegingen voor geluid transparant maken
2. nieuwe bevoegdheden implementeren

1.3 Reikwijdte en status

De reikwijdte van de Geluidnota is de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor geluid. Daarom is in deze nota het geluidsbeleid van bedrijven, industrieterreinen en weg- en railverkeer uitgewerkt. Geluid afkomstig van evenementen is hierin niet meegenomen, aangezien voor evenementen apart beleid van toepassing is. Dit beleid wordt op dit moment voorbereiden wordt in de loop van dit jaar aan de Raad aangeboden.

Deze Geluidnota is een beleidsregel in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Een beleidsregel is een algemene regel omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften. Deze regel is bij Besluit vastgesteld ter invulling van de bevoegdheden van de gemeente Lochem op het gebied van geluid.

Het gaat hierbij met name om de afweging van belangen en de uitleg van wettelijke voorschriften.

De geluidnota is een nota van het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Lochem.

1.4 Uitwerking en leeswijzer

Deze nota is een uitvloeisel van de voornemens van de gemeente Lochem die zijn vastgelegd in het milieujaarprogramma 2007. Tevens geeft de nota nadere invulling van de beleidsruimte die is gegeven in de gewijzigde Wet geluidhinder.

In hoofdstuk 2 en 3 zijn achtereenvolgens het wettelijk kader van de Geluidnota beschreven en de aanpak van geluidshinder. In hoofdstuk 4 zijn de middelen voor vermindering van geluidsoverlast uitgewerkt. In hoofdstuk 5 is tenslotte het gemeentelijk beleid uitgewerkt. In de bijlagen zijn onder meer de belangrijkste begrippen toegelicht en de grenswaarden voor de mogelijkheden voor het vaststellen van een hogere grenswaarde.

1.5 Procedure en vaststelling

Zoals vermeld is deze geluidnota een beleidsregel. Kenmerk van een beleidsregel is dat hiertegen geen bezwaar en beroep tegen mogelijk is. Een beleidsregel hoeft enkel te worden vastgesteld door het bevoegd gezag, in dit geval het college van B&W. Ter kennisname wordt de nota aan de gemeenteraad verstuurd en wordt een kennisgeving op de website en de gemeentelijke pagina's in de Extra gedaan. De geluidnota treedt in werking op de dag na vaststelling door het college van B&W.

2. Wettelijk kader voor geluid

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van wetten en regelgeving, ontwikkelingen en beleidsvrijheid. De belangrijkste instrumenten voor het voorkomen en het verminderen van geluidshinder zijn de Wet geluidshinder, de Wet op de ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer en het Bouwbesluit. De gemeente Lochem reguleert met deze instrumenten een deel van de geluidsproductie van weg- en railverkeer, bedrijven en het geluidsniveau in en tussen gebouwen.

2.2 Wet geluidshinder

De Wet geluidshinder regelt de beheersing van de geluidshinder van het wegverkeer, spoorverkeer en van de gezoneerde industrieterreinen. De uitvoering van deze wet is veelal gekoppeld aan de Wet op de ruimtelijke ordening. Bij het opstellen van ruimtelijke plannen dient te worden voldaan aan de geluidsnormen. Het wettelijke kader maakt onderscheid tussen bestaande en nieuwe situaties. Voor nieuwe situaties gelden vaak strengere normen dan voor bestaande.

Voorkeursvolgorde

In de Wet geluidshinder wordt een voorkeursvolgorde gehanteerd ter bestrijding van geluidshinder, te weten:

1. maatregelen aan de bron, zoals bijvoorbeeld stiller asfalt of geluidsreducerend asfalt;
2. overdrachtsmaatregelen, zoals geluidsschermen of het in acht nemen van een afstand tussen de bron en de ontvanger van het geluid;
3. maatregelen bij de ontvanger, zoals gevelisolatie

Geluidsgevoelige bestemmingen

In de Wet geluidshinder en de bijbehorende besluiten is aangegeven welke objecten bescherming behoeven tegen geluidshinder. Deze objecten worden geluidsgevoelige objecten genoemd.

Geluidszones

Geluid en hinder zijn ruimtelijk bepaald. De geluidbelasting neemt immers af bij een toenemende afstand tussen de bron en de ontvanger. De wetgever heeft om die reden gekozen voor het definiëren van ruimtelijke aandachtsgebieden, de zogeheten geluidszones. Er zijn zones gedefinieerd voor drie geluidsbronnen: wegverkeer, railverkeer en industrie.

Geluidsnormen en geluidsisolatie

Aan zones zijn verschillende geluidsnormen gekoppeld voor elk van de geluidsbronnen. De normstelling onderscheidt zich in een voorkeursgrenswaarde en een maximale ontheffingswaarde. De voorkeursgrenswaarde voor geluid wordt voor alle (nieuwe) situaties nagestreefd. Realisatie hiervan is echter niet overal en altijd mogelijk.

Binnen geluidszones bestaat de mogelijkheid om ontheffing van de voorkeursgrenswaarde te krijgen. Hiervoor wordt een hogere waarde procedure gevolgd om een hogere grenswaarde toe te staan. Voorheen werd de procedure door Gedeputeerde Staten van Gelderland (GS) gevoerd. Aan de toekenning van een hogere waarde werden wel voorwaarden verbonden, zoals bijvoorbeeld een geluidsarme gevel.

Voor wegverkeers- en spoorweglawaai is op 1 januari 2007 de Wet geluidhinder gewijzigd in de Europese dosismaat, L_{den} . In de wet wordt de nieuwe dosismaat aangeduid met 'dB', de oude dosismaat L_{etm} werd aangeduid met 'dB(A)'. Beide dosismaten zijn A-gewogen-dosismaten. Dit betekent dat deze overeen komt met de gevoeligheid van het menselijk oor.

L_{den} wordt bepaald door het jaargemiddelde over de dag-, avond- en nachtperiode, in plaats van de hoogste van de drie (bij wegverkeer twee) etmaalperioden.

Gebleken is dat in Nederland de verdeling van de verkeersintensiteiten over het etmaal, binnen een zekere bandbreedte, constant is.

Daarmee komt ook de geluidsbelasting in dB in getalswaarde gemiddeld 2 dB lager uit dan voorheen in dB(A). Om de nieuwe dosismaat zo beleidsneutraal mogelijk in te voeren, zijn daarom in de gewijzigde Wet geluidhinder ook alle normen met 2 dB verlaagd. Een voorkeursgrenswaarde die in de oude Wet 50 dB(A) was, is dus nu 48 dB(A) geworden.

Dit gaat echter niet in alle gevallen op. De conversie van geldende hogere grenswaarde naar de nieuwe wordt geregeld in een Ministeriële regeling.

Zoals gezegd gaat het om een beleidsneutrale maatregel. Het betekent dus NIET dat de normen worden aangescherpt.

Voor industrielawaai is de dosismaat, met uitzondering voor geluidskartering, niet veranderd. Hier wordt nog altijd gewerkt met L_{etm} in dB(A).

Wegverkeerslawaai

Door de wijziging van de Wet geluidhinder kan worden gesteld dat bij planologische procedures door middel van een akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd voor het aspect wegverkeerslawaai, waarbij de voorkeursgrenswaarde voor woningen 48 dB bedraagt.

2.3 Wet milieubeheer

De Wet milieubeheer regelt het verlenen van een milieuvergunning aan een bedrijf. Hierbij worden de gevolgen van het bedrijf voor de omgeving door de overheid getoetst. In de meeste gevallen is het college van B&W bevoegd gezag, voor bedrijven met een zeer complexe milieusituatie is echter GS bevoegd gezag. In de milieuvergunning worden de toegestane geluidsproductie vastgelegd. De Wet milieubeheer maakt onderscheid in:

- vergunningsplichtige bedrijven
In de Wet milieubeheer is aangegeven welke bedrijven een milieuvergunning moeten aanvragen. De Wet geeft zelf geen grenswaarden voor het geluid aan. Dit is geregeld in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. Hierin is een afwegingsstelsel opgenomen van richtwaarden en grenswaarden.

- meldingsplichtige bedrijven

Ter vermindering van de lastendruk bij bedrijven is voor een aantal bedrijven die qua aard en omvang sterk aan elkaar verwant zijn zogenaamde Algemene maatregelen van Bestuur (AMvB's) opgesteld. In deze AMvB's zijn vaste milieueisen (ook voor geluid) vastgelegd. Het bevoegd gezag (College van B&W) kan hiervan afwijken in specifieke gevallen door het opleggen van een nadere eis.

Wanneer een bedrijf is gevestigd op een gezoneerd industrieterrein schrijft de Wet geluidhinder voor dat het geluid van alle bedrijven samen onder zekere geluidsnormen blijft.

2.4 Wet op de ruimtelijke ordening

Deze wet regelt een zorgvuldige milieuhygiënische afweging bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Het aspect geluid maakt hier deel van uit. Ook situaties die niet onder de Wet geluidhinder vallen, dienen in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening bij de afweging te worden betrokken.

Uit jurisprudentie blijkt dat de bestaande Handreiking industrielawaai en vergunningverlening het juiste afwegingskader biedt voor de ruimtelijke inpassing van geluidsgevoelige bestemmingen en het geluid van bedrijven.

In een bestuurlijk afwegingsproces mag de richtwaarde overschreden worden tot maximaal de grenswaarde. In dat proces spelen de belangen van een bestaand bedrijf uiteraard een belangrijke rol.

2.5 Bouwbesluit

In het Bouwbesluit zijn prestatie-eisen opgenomen voor geluidwering van gevels en tussen gebouwen onderling. Het Bouwbesluit maakt hierbij onderscheid tussen bestaande en nieuwe gebouwen. De eisen van het Bouwbesluit zijn alleen van toepassing als er gebouwd of verbouwd gaat worden.

2.6 Overige regelgeving

Andere belangrijke regels zijn opgenomen in de volgende wetten:

- de Wegenverkeerswet maakt het mogelijk om verkeersmaatregelen te treffen zodat de geluidsoverlast van het verkeer vermindert (bijvoorbeeld snelheidsmaatregelen)
- de APV (Algemene plaatselijke verordening) is een instrument tegen overlast in de openbare ruimte
- het Wetboek van strafrecht stelt het met opzet verstoren van de nachtrust strafbaar

3. Aanpak van geluidshinder

3.1 Preventieve aanpak

Advisering bij ruimtelijke plannen

De gemeente Lochem probeert de ruimtelijke ontwikkeling en de leefbaarheid goed op elkaar af te stemmen. Een vroegtijdige afstemming bij ruimtelijke plannen zorgt ervoor dat de wettelijke kaders niet worden overschreden en dat de mogelijkheden die de wetgeving ons biedt worden benut.

Vergunningverlening bedrijven

In de milieuvergunningverlening wordt onder meer de toegestane geluidsruimte opgenomen. Het geluidsniveau voor de omgeving (referentieniveau) van elk bedrijf wordt hierbij als richtwaarde voor het toegestane geluidsniveau opgenomen. Daarnaast wordt gekeken naar bestaande rechten van bedrijven. Dit maatwerk bij vergunningverlening leidt in de praktijk niet tot onnodige beperkingen voor bedrijven. De geluidshinder door bedrijven en industrieterreinen in Lochem kan bovendien met de huidige regelgeving goed worden beheerst.

3.2 Handhaving

Bedrijven

Periodiek worden bedrijven bezocht in het kader van handhaving van de Wet milieubeheer. Hierbij wordt ook aandacht besteedt aan het onderdeel geluid. De gemeente Lochem is in het bezit van een goedgekeurde geluidmeter die steekproefsgewijs wordt ingezet om de geluidssituatie bij een bedrijf te bepalen. Tevens wordt bij overlast door bedrijven extra aandacht besteed aan het aspect geluid en worden metingen verricht die als basis dienen voor vervolgstappen.

Verkeer

In Nederland ondervinden we veel hinder van verkeerslawaai. Enerzijds door het geluid van auto's en vrachtwagens, anderzijds door bromfietsen en scooters. Het geluidsniveau van auto's en vrachtwagens is de afgelopen jaren al behoorlijk verbeterd. De meeste overlast ontstaat door bromfietsen scooters, met name door geluidsproductie van de uitlaat. De verwachting is dat door het kentekenregistratiesysteem de overlast zal afnemen.

Burenlawaai

De gemeente Lochem kent geen beleid voor geluidsoverlast dat door burens wordt veroorzaakt. Bij de bouw van woningen wordt gecontroleerd of er voldoende isolatie tussen verschillende woningen zit. Meestal is overlast het gevolg van gedrag. Deze overlast kan enkel op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening worden aangepakt.

4. Maatregelen in Lochem

4.1 Vanuit het verleden

De zonering van bedrijfsterreinen is ingezet om de totale geluidshinder van bedrijven op de industrieterreinen aan een maximale grens te binden. Veel lawaaiige bedrijven zijn gevestigd op de gezoneerde industrieterreinen in Lochem (bedrijventerrein Kwinkweerd Lochem en Kartbaan Eefde). De afgelopen jaren is een inhaalslag uitgevoerd om de toegestane geluidshinder van meldingsplichtige bedrijven op de industrieterreinen te beperken door middel van een nadere eis.

Ook wordt er met de middelen die de Rijks- en provinciale overheid ter beschikking stelt saneringsprojecten uitgevoerd bij woningen die overlast ondervinden van geluidshinder afkomstig van rail- of wegverkeer.

4.2 Naar de toekomst

Er zijn veel maatregelen mogelijk om geluidshinder te verminderen. Deze maatregelen worden binnen de gemeente Lochem als instrument gebruikt:

- a) bronmaatregelen:
 - stil wegdek
 - verkeerscirculatie maatregelen
 - uitplaatsen milieubelastende bedrijven

- b) overdrachtsmaatregelen:
 - geluidsschermen en geluidswallen
 - aangepaste stedenbouwkundige verkaveling (o.a. afschermend bouwen)

- c) maatregelen bij de ontvanger:
 - andere indeling van de woningen
 - gevelisolatie

De gemeente Lochem heeft als uitgangspunt dat allereerst bekeken moet worden of bronmaatregelen mogelijk zijn. Wanneer dit niet realistisch wordt gekeken naar overdrachtsmaatregelen en pas als laatste mogelijkheid wordt gekeken welke mogelijkheden er zijn bij de ontvanger.

5. Beleid hogere waardenprocedure

5.1 Inleiding

Bijna overal in de Wet geluidhinder worden termen gebruikt als geluidbelasting en grenswaarden. De geluidbelasting wordt gemeten of berekend op de gevel van een geluidgevoelig object, zoals bijvoorbeeld een woning. Zoals al eerder beschreven wordt er onderscheid gemaakt in de voorkeursgrenswaarde en de maximaal toelaatbare geluidsbelasting.

Tot voor kort was in de Wet geluidhinder opgenomen aan welke criteria voldaan moest worden om een hogere grenswaarde vast te stellen. Inmiddels is de wetgeving dusdanig gewijzigd dat de gemeente het bevoegd gezag is om deze waarde vast te stellen. Wel dient de gemeente eigen beleid te ontwikkelen en vast te stellen.

Deze nota geeft dan ook het Lochemse beleid voor het vaststellen van een hogere grenswaarde aan. Daarbij is zoveel mogelijk aangesloten bij het oude beleid vanuit de Wet geluidhinder. Reden hiervoor is dat dit beleid in de meeste gevallen goed voldeed.

In bijlage 1 zijn de maximaal toelaatbare geluidbelasting op geluidgevoelige objecten weergegeven, voor zowel weg- en spoorweglawaai als industrielawaai. Deze maximaal toelaatbare geluidbelasting, of een belasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximaal toelaatbare geluidbelasting kan worden toegekend, mits voldaan wordt aan het hieronder beschreven beleid. In bijlage 4 is schematisch weergegeven hoe de interne procedure verloopt.

5.2 Beleidsregel

Burgemeester en wethouders van Lochem stellen de hieronder beschreven geluidsregel vast.

Bij een procedure in het kader van het vaststellen of herzien van een bestemmingsplan, dan wel bij het toepassen van een procedure zoals bedoeld in artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening zullen Burgemeester en Wethouders een akoestisch onderzoek laten uitvoeren, gericht op het treffen van maatregelen ten behoeve van het realiseren van de in bijlage 1 genoemde voorkeursgrenswaarden voor woningen en andere geluidsgevoelige objecten.

Daar waar toepassing van maatregelen, gericht op het terugdringen van de verwachte geluidbelasting van de gevel van de betrokken woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen tot de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde onvoldoende doeltreffend zijn of er overwegende bezwaren zijn van stedenbouwkundige, verkeers- of vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard, zal gebruik worden gemaakt van de in bijlage 2 genoemde ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting voor geluidsgevoelige bestemmingen en objecten.

Burgemeester en Wethouders zullen van deze ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting slechts onder voorwaarden gebruik maken. De voorwaarden zijn, afhankelijk van de geluidsbron, hieronder weergegeven.

Deze voorwaarden zijn beslissend voor het al dan niet toestaan van een hoger toelaatbare geluidsbelasting. In bijlage 3 zijn de genoemde begrippen verder uitgewerkt.

5.3 Wegverkeerslawaai

Als gevolg van een aanwezige weg:

- a) voor nog niet geprojecteerde woningen buiten de bebouwde kom die
 - i. verspreid gesitueerd worden, of
 - ii. ter plaatse noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of
 - iii. door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvullen. Of
 - iv. ter plaatse gesitueerd worden ter vervanging van bestaande bebouwing

- b) voor nog niet geprojecteerde woningen binnen de bebouwde kom die
 - i. in een stads- of dorpsvernieuwingsplan worden opgenomen, of
 - ii. door de gekozen situering of bouwvorm een doelmatige akoestisch afschermende functie gaan vervullen voor andere woningen – in aantal tenminste de helft van het aantal woningen waaraan de afschermende functie wordt toegekend – of voor andere geluidsgevoelige objecten, of
 - iii. ter plaatse noodzakelijk zijn voor redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of
 - iv. door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvullen, of
 - v. ter plaatse worden gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing, of
 - vi. in de omgeving van een station of halte worden gesitueerd

Als gevolg van de aanleg of reconstructie van een nieuwe weg:

- c) voor geprojecteerde, in aanbouw zijnde of aanwezige geluidsgevoelige objecten en een nog niet geprojecteerde weg, voor zover die weg
 - i. een noodzakelijke verkeers- en vervoersfunctie zal vervullen, of
 - ii. een zodanige verkeersverzamel functie zal vervullen, dat de aanleg of reconstructie van die weg zal leiden tot aanmerkelijk lagere geluidsbelastingen binnen de zone van een andere weg.

Burgemeester en Wethouders zullen alleen een hogere waarde dan 53 dB vaststellen, indien voldoende verzekerd is dat de verblijfsruimten en de tot de woning behorende buitenruimten, niet aan de uitwendige scheidingsconstructie worden gesitueerd waar de hoogste geluidsbelasting optreedt, tenzij dit uit oogpunt van stedenbouw of volkshuisvesting niet anders mogelijk is.

5.4 Spoorweglawaai

Voor woningen die:

- i. in de omgeving van een station of halte gesitueerd worden, of
- ii. verspreid gesitueerd worden buiten de bebouwde kom, of
- iii. ter plaatse noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of
- iv. ter plaatse gesitueerd worden ter vervanging van bestaande bebouwing, of
- v. in een stads- of dorpsvernieuwingsplan worden opgenomen, of
- vi. door de gekozen situering of bouwvorm een akoestisch afscherpende functie gaat vervullen voor andere woningen – in aantal tenminste de helft van het aantal woningen waaraan de afscherpende functie wordt toegekend – of andere geluidsgevoelige objecten, of
- vii. door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvult

Burgemeester en Wethouders zullen alleen een hogere waarde dan 53 dB vaststellen, indien voldoende verzekerd is dat de verblijfsruimten en de tot de woning behorende buitenruimten, niet aan de uitwendige scheidingsconstructie worden gesitueerd waar de hoogste geluidsbelasting optreedt, tenzij dit uit oogpunt van stedenbouw of volkshuisvesting niet anders mogelijk is.

5.5 Industrielawaai

In geval:

- i. het referentieniveau ter plaatse van de uitwendige scheidingsconstructie van de woningen waarvoor de hogere waarde benodigd is, hoger of gelijk is dan het equivalente geluidsniveau van het betrokken industrieterrein, of
- ii. de woningen ter plaatse noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of
- iii. de woningen in een stads- of dorpsvernieuwingsplan worden opgenomen, of
- iv. de woningen door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvullen, of
- v. de ligging van de geluidsbronnen op het betrokken industrieterrein dusdanig is dat de geluidsbelasting vanwege dit industrieterrein, en vanwege andere geluidsbronnen, van tenminste één uitwendige scheidingsconstructie van elk van de woningen lager of gelijk is aan 50 dB(A) (de zogenaamde geluidsluwe gevel), of
- vi. de woningen ter plaatse worden gerealiseerd ter vervanging van bestaande bebouwing, of
- vii. de woningen buiten de bebouwde kom gesitueerd zijn of worden.

Burgemeester en Wethouders zullen alleen een hogere waarde dan 53 dB vaststellen, indien voldoende verzekerd is dat de verblijfsruimten en de tot de woning behorende buitenruimten, niet aan de uitwendige scheidingsconstructie worden gesitueerd waar de hoogste geluidsbelasting optreedt, tenzij dit uit oogpunt van stedenbouw of volkshuisvesting niet anders mogelijk is.

5.6 Dove gevel

De gemeente Lochem wil het gebruik van dove gevels zoveel mogelijk beperken. Daar waar het niet anders kan, zal er voor de betreffende geluidsgevoelige bestemming tenminste één geluidsluwe gevel aanwezig moeten zijn, terwijl er naar gestreefd wordt het aantal dove gevels per woning te beperken tot maximaal 1.

5.7 Onderzoeksplicht

In de gewijzigde Wet geluidhinder is een verscherpte onderzoeksplicht opgenomen naar maatregelen die kunnen leiden tot een geluidniveau dat onder de voorkeursgrenswaarde blijft. Bovendien wordt scherp ingezet op de voorkeursvolgorde in het beheersen van geluidhinder. Deze voorkeursvolgorde is in deze notitie beschreven in paragraaf

De wetwijziging resulteert in een verzwaarde onderzoeksinspanning voor initiatiefnemers van woningbouwplannen en voor beheerders bij onderhoud van het wegennet. De realiteit is dat in een aantal gevallen de voorkeursvolgorde niet realistisch is. Deze gevallen worden hieronder beschreven, zodat in deze specifieke gevallen onnodig onderzoek achterwege kan blijven.

Bronmaatregelen

Volgens de Wet geluidhinder dient de initiatiefnemer nadrukkelijk de mogelijkheden voor bronmaatregelen te onderzoeken en af te wegen. Tot de bronmaatregelen behoort ook de aanleg van geluidsreducerende wegdek (het zogenaamde stil asfalt). De aanleg van geluidsreducerend wegdek is vanuit civieltechnisch oogpunt (beheer, onderhoud en duurzaamheid) niet haalbaar in de volgende situaties:

- binnen 50 meter vanuit het hart van een kruispunt. Er treedt dan groot en snel kwaliteitsverlies op van het wegdek door afremmend en optrekkend verkeer
- bij een beperkte lengte van het geluidsreducerend asfalt (minder dan 250 meter). Aanleg is vanuit beheers- en onderhoudsoverwegingen niet wenselijk

Overdrachtsmaatregelen

Het plaatsen van een geluidsscherm of –wal kan effectief zijn om het geluid in de woonomgeving terug te dringen. Geluidsschermen zijn echter alleen mogelijk als er voldoende ruimte tussen de bron en de geluidsgevoelige objecten is. Deze ruimte beperkt zich veelal tot de hoofdverkeerswegen buiten de bebouwde kom en spoorlijnen. Daarnaast kunnen schermen en wallen een ongewenste verkeerskundige of stedenbouwkundige barrière vormen. In de gemeente Lochem worden overdrachtsmaatregelen dan ook alleen onderzocht en afgewogen bij:

- de aanleg of reconstructie van hoofdverkeerswegen en spoorlijnen
- de bouw van geluidsgevoelige bestemmingen langs de hoofdverkeerswegen en spoorlijnen

6. Sanering woningen weg- en railverkeerslawaaï

6.1. Inleiding

Bij het vaststellen van de Wet geluidhinder in 1986 kreeg men aandacht voor de hoge geluidsbelasting op bestaande woningen bij drukke (spoor)wegen. Om deze woningen beter te isoleren werd de gemeenten gevraagd om deze woningen in beeld te brengen. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de zogenaamde A-, B-, C- en Raillijsten. Deze lijsten zijn medio 2000 uiteindelijk vastgesteld, waarbij aan de A- en Raillijst prioriteit zijn toegekend, aangezien dit de woningen zijn met de hoogste geluidsbelasting op de gevel.

De laatste jaren krijgt de gemeente via het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) budget om deze woningen te isoleren. Helaas betreft het budget slechts een fractie van het benodigde budget. Hierdoor is het noodzakelijk een fasering op te stellen voor de periode tot 2010..

Deze fasering is in 2005 door het college van B&W vastgesteld. Nog niet duidelijk is hoe de budgettering na deze periode zal plaatsvinden. Een uitgebreidere fasering heeft dan ook geen zin.

6.2 Uitgangspunten

De woningen op de A- en Raillijst hebben een geluidsbelasting tussen de 65 en 70 dB(A). Deze belasting is berekend aan de hand van de situatie in 1986, waarbij een doorvertaling heeft plaatsgevonden naar 2020. Uitgangspunt van het Rijk is dan ook nog steeds dat voor 2020 de complete sanering afgerond moet zijn. Duidelijk is dat met de huidige snelheid dit absoluut niet zal lukken.

De gemeente hanteert de volgende uitgangspunten bij het uitvoeren van geluidssaneringsprojecten binnen haar gemeente:

- 1) Bij ruimtelijke samenhang tussen saneringswoningen worden alle woningen in hetzelfde project betrokken
wanneer er sprake is van clusters woningen die in elkaars nabijheid zijn gelegen en die op de saneringslijst staan wordt het complete cluster gesaneerd
- 2) De A-lijst krijgt voorrang boven de Raillijst
Gebleken is dat wegverkeer meer als hinderlijk wordt gezien dan railverkeer. Tevens is de afgelopen decennia de geluidshinder afkomstig van railverkeer aanzienlijk verminderd. Kanttekening hierbij is uiteraard wel dat geluid subjectief is en woningen langs het spoor veel hinder kunnen ondervinden
- 3) Ingezette saneringstrajecten worden afgerond
De voormalige gemeente Gorssel heeft het saneringstraject aan de N348 reeds ingezet. De woningen tussen Epse en Gorssel zijn inmiddels allemaal gesaneerd. Op dit moment wordt, met het huidige budget, gewerkt aan de isolatie van een aantal woningen in Gorssel.
- 4) Bij nieuwe saneringsprojecten wordt voorrang gegeven aan woningen die de hoogste geluidsbelasting op de gevel hebben

Wanneer duidelijk blijkt dat door het verkeer op een bepaalde weg meerdere woningen onevenredig veel geluidshinder ondervinden, wordt hieraan voorrang gegeven bij de geluidssaneringsprojecten. Wanneer het een solitaire woning bedraagt, of de woningen liggen niet in elkaars nabijheid, gaat dit criterium uiteraard niet op.

De saneringslijst voor de periode tot 2010 is gepubliceerd op de gemeentelijke website. Hierbij moet worden opgemerkt dat de hoeveelheid woningen die in deze periode gesaneerd kan worden uiteraard afhangt van de kosten per woning.

6.3 Ontwikkelingen

Zoals al enige malen beschreven is per 1 januari 2007 de Wet geluidshinder gewijzigd. Een van de wijzigingen is dat het Rijk een volledig overzicht wil krijgen van de nog te saneren woningen op de Rail- en Wegverkeerslijsten.

Voor Railverkeer is deze lijst medio december naar het Rijk gestuurd. Het opstellen van de definitieve lijst voor Wegverkeer is een aanzienlijk grotere klus. Voor elke woning op de lijst moet worden onderzocht of deze gesaneerd is en zo niet, wat de huidige geluidsbelasting is op de gevel. Dit is een enorm omvangrijke klus, die de capaciteit van het ambtelijk apparaat ontstijgt. Voor 1 april 2008 moet de gemeente de nieuwe lijst ter goedkeuring aanbieden aan het Rijk. Ook 'vergeten' woningen moeten hierbij opgenomen worden.

Doel van dit project is dat het Rijk inzicht krijgt in de totale problematiek, zodat de subsidies gericht kunnen worden vastgesteld. De verwachting is niet dat het Rijk meer subsidie zal toekennen. Ook voor het opstellen van de lijst heeft het Rijk helaas geen budget beschikbaar gesteld.

De lijst zal medio 2007 opgesteld moeten worden. Zoals gemeld heeft het ambtelijk apparaat helaas onvoldoende capaciteit voor dit project. Extra geld zal beschikbaar gesteld moeten worden om deze lijst op te stellen. Onduidelijk is nog wat de kosten hiervoor zijn.

7. Gebiedsgericht geluidsbeleid

7.1 Inleiding

Het uitgangspunt voor geluid bij vergunningverlening aan bedrijven is het geluidsniveau (referentieniveau) van de omgeving van een bedrijf. De Wet geluidhinder kent echter beperkte mogelijkheden om een gebiedsgericht geluidsbeleid op te stellen. De verwachte decentralisatie van het geluidsbeleid medio 2010 geeft gemeenten meer mogelijkheden voor differentiatie. Hierdoor kan de gemeente straks breder beleid formuleren voor het afstemmen van de geluidshinder en de karakteristieken van een gebied.

7.2 Situatie in Lochem

Voor de gezoneerde industrieterreinen geldt al dat er sprake is van een gebiedsgericht beleid. Voor deze industrieterreinen verandert er weinig. Voor de overige gebieden in Lochem geldt dat er nog geen sprake is van een gebiedsgerichte situatie. Dit komt enerzijds doordat nog niet inzichtelijk is wat het geluidsniveau ter plaatse is, anderzijds doordat de problematiek in Lochem slechts beperkt is. Wanneer te zijner tijd gebiedsgericht geluidsbeleid opgesteld zal worden voor het complete grondgebied, is de verwachting dat er slechts een beperkt aantal deelgebieden zal ontstaan.

Bijlage 1: begripsomschrijvingen

Dag/avond/nachtperiode

periodes zijn respectievelijk van 07:00-19:00 uur, 19:00 tot 23:00 uur en 23:00 tot 07:00 uur

Geluidsbelasting

het invallend geluid op de gevel van een geluidsgevoelige bestemming

Andere geluidsgevoelige bestemmingen

- 1) onderwijsgebouwen
- 2) ziekenhuizen en verpleeghuizen
- 3) bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen andere gezondheidszorggebouwen dan bedoeld onder 2)

Een gymnastieklokaal maakt voor de toepassing van deze wet geen deel uit van een onderwijsgebouw

Geluidgevoelige terreinen

- 1) terreinen die behoren bij andere gezondheidszorggebouwen dan algemene, categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen, voor zover deze bestemd zijn of gebruikt worden voor de in die gebouwen verleende zorg
- 2) woonwagenstandplaatsen

Onder andere gezondheidszorggebouwen worden verstaan:

- a) verzorgingstehuizen
- b) psychiatrische inrichtingen
- c) medische centra
- d) poliklinieken
- e) medische kleuterdagverblijven

Onder woonwagenstandplaats wordt verstaan:

Standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder h van de Woningwet

Industrieterrein

Terrein waaraan een bestemming is gegeven die de mogelijkheid van vestiging van inrichtingen, behorende tot een bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen categorie van inrichtingen die belangrijke mate van geluidshinder kunnen veroorzaken, insluit

Inrichting

Activiteit zoals bedoeld in artikel 1.1, derde lid van de Wet milieubeheer

Bijlage 2: voorkeursgrenswaarden en hoogst toelaatbare gevelbelasting

nieuwe woning / bestaande weg	hoogst toelaatbare gevelbelasting
nieuw te bouwen woningen	stedelijk 63 dB buitenstedelijk 53 dB
nieuw te bouwen agrarische bedrijfswoning	stedelijk n.v.t. buitenstedelijk 58 dB
Vervangende nieuwbouw	stedelijk 68 dB langs autosnelweg 63 dB buiten bebouwde kom 58 dB
Bestaande woning/ nieuwe wegaanleg	
bestaande woningen	stedelijk 63 dB buitenstedelijk 58 dB
gelijktijdig met wegaanleg te bouwen woning	stedelijk 58 dB buitenstedelijk 53 dB

Ingeval van reconstructie gelden de volgende waarden:

situatie woning / weg	Voorkeurs-grenswaarde	hoogst toelaatbare gevelbelasting
heersende geluidsbelasting < 48 dB	48 dB	-
eerder is een hogere waarde vastgesteld en heersende geluidsbelasting > 48 dB	laagste van: heersende waarde vóór reconstructie of hogere vastgestelde waarde	stedelijk: 63 dB buitenstedelijk 58 dB
niet eerder is een hoger waarde vastgesteld en heersende geluidsbelasting > 48 dB	de heersende waarde vóór reconstructie	stedelijk: 63 dB buitenstedelijk 58 dB

Ingevolge de Wgh en het Besluit geluidhinder kan voor andere geluidsgevoelige gebouwen en terreinen het volgende samenstel aan grenswaarden worden afgeleid:

situatie	Voorkeurs- grenswaarde	hoogst toelaatbare gevelbelasting
Andere geluidsgevoelige gebouwen en woonwagenstandplaatsen	48 dB	onderwijsgebouwen, zieken- of verpleeghuizen: buitenstedelijk gebied 58 dB stedelijk gebied 63 dB, andere gezondheidszorggebouwen en woonwagenstandplaatsen 53 dB
Andere geluidsgevoelige terreinen dan	53 dB	58 dB

woonwagenstandplaatsen		
------------------------	--	--

Ingeval van reconstructies gelden de volgende waarden:

situatie	Voorkeursgrenswaarde	hoogst toelaatbare gevelbelasting
Geluidsbelasting voor reconstructie is niet hoger dan 48 dB (andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen) en niet hoger dan 53 dB (andere geluidsgevoelige terreinen dan woonwagenstandplaatsen)	48 dB respectievelijk 53 dB	Verhoging maximaal 5 dB
Nog niet eerder was hogere waarde vastgesteld dan 48 dB (andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen) of 53 dB (andere geluidsgevoelige terreinen dan woonwagenstandplaatsen) maar heersende geluidsbelasting is wel hoger	De heersende waarde	Verhoging maximaal 5 dB en indien heersende waarde niet hoger dan 53 dB: 58 dB dan wel 63 dB voor onderwijsgebouwen, ziekenhuizen of verpleeghuizen in buitenstedelijk respectievelijk stedelijk gebied, 53 dB voor andere gezondheidszorggebouwen, indien heersende waarde wel hoger dan 53 dB: 68 dB voor onderwijsgebouwen, ziekenhuizen of verpleeghuizen en 58 dB voor andere gezondheidszorggebouwen
Eerder was hogere waarde vastgesteld dan 48 dB (andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen) of 53 dB (andere geluidsgevoelige terreinen dan woonwagenstandplaatsen) en heersende geluidsbelasting is ook hoger	Laagste van de heersende waarde of de eerder vastgestelde waarde	Verhoging maximaal 5 dB en maximaal tot hierboven genoemde waarden dan wel, indien eerdere hogere waarden dan die waarden zijn vastgesteld, die eerder vastgestelde waarden

Railverkeer

Situatie	Voorkeursgrenswaarde	Ten hoogst toelaatbare geluidsbelasting
Woningen	55 dB	68 dB
Andere geluidsgevoelige gebouwen	53 dB	68 dB
Geluidsgevoelige terreinen	55 dB	63 dB

Industrielawaai

Bestaande zones

Situatie	Voorkeursgrenswaarde	Ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting
Nieuw te bouwen woningen	50 dB(A)	55 dB(A)
Andere geluidsgevoelige gebouwen en terreinen	50 dB(A)	55 dB(A) voor geluidsgevoelige terreinen en andere gezondheidszorggebouwen, 60 dB(A) voor onderwijsgebouwen, ziekenhuizen of verpleeghuizen
Vervangende nieuwbouw woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen	50 dB(A)	60 dB(A) voorzover niet eerder een hogere waarde was vastgesteld, anders 65 dB(A)
Bij wijziging zone, in geval van reeds eerder vastgestelde hogere waarde	De eerder vastgestelde hogere waarde	Verhoging met maximaal 5 dB(A) tot maximaal 55 dB(A) voor geprojecteerde woningen en 60 dB(A) voor bestaande woningen
Bij wijziging zone, in geval niet reeds eerder hogere waarde was vastgesteld	50 dB(A)	55 dB(A) voor geprojecteerde woningen 60 dB(A) voor bestaande woningen

Nieuwe zones

Situatie	Voorkeursgrenswaarde	Ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting
Geprojecteerde woningen	50 dB(A)	55 dB(A)
Woningen aanwezig of in aanbouw	50 dB(A)	60 dB(A)
Andere geluidsgevoelige gebouwen en terreinen	50 dB(A)	55 dB(A) voor geluidsgevoelige terreinen en andere gezondheidszorggebouwen, 60 dB(A) voor onderwijsgebouwen, ziekenhuizen of verpleeghuizen

Bijlage 3: toelichting ontheffingscriteria

Woningen zijn/worden verspreid gesitueerd buiten de bebouwde kom

Bijvoorbeeld woningen die buiten de bebouwde kom zijn gelegen langs invalsroutes van de stad of kernen, waarbij de afstand tot de weg minimaal die van bestaande woningen in de directe omgeving is.

Woningen zijn noodzakelijk vanwege grond- of bedrijfsgebondenheid

Bijvoorbeeld (agrarische) bedrijfswoningen of aanleunwoningen.

Woningen vullen open plaats tussen aanwezige bebouwing op

Bijvoorbeeld woningen die een gevelrij sluitend maken of een planmatige verdichting met enige woningen van een bestaande stedelijke structuur; aan meerdere zijden begrensd door bestaande bebouwing en ter verbetering van die stedenbouwkundige structuur.

Woningen worden gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing

Bijvoorbeeld woningen die gebouwd worden op de plaats van reeds bestaande bebouwing.

Woningen zijn in een stads-of dorpsvernieuwingplan opgenomen

woningen die deel uitmaken van plannen volgens de "Interim-saldo-regeling" of de "Wet op de stads- en dorpsvernieuwing".

Woningen vervullen doelmatige akoestische afscherming

Bijvoorbeeld woningen waardoor als gevolg het afschermend effect minimaal 3 dB bedraagt voor andere bestaande of nieuw te bouwen woningen, waarbij het aantal af te schermen woningen minimaal 50% bedraagt van het aantal betrokken woningen.

Woningen zijn/worden in omgeving station of halte gesitueerd

Bijvoorbeeld woningen gelegen in de directe omgeving van stations of –haltes van openbaar vervoer.

Betreffende gevel van de woning ondervindt hoog referentieniveau

Bijvoorbeeld woningen waarbij het referentieniveau (het achtergrondgeluidsniveau) ter plaatse van de gevel in kwestie gelijk of hoger is dan de vast te stellen hogere grenswaarde.

Eén gevel van de woning is geluidsluw

Bijvoorbeeld een woning die tenminste één buitenverblijfsruimte bezit waar de geluidsbelasting kleiner of gelijk is aan de voorkeursgrenswaarden uit de Wet geluidhinder.

Weg vervult noodzakelijke verkeers- en vervoersfunctie

Een cijfermatige onderbouwing aan de hand van ruimtelijke of verkeerskundige plannen of nota's.

Weg vervult verkeersverzamel functie zodat elders lagere geluidsbelastingen optreden

Een cijfermatige onderbouwing aan de hand van ruimtelijke of verkeerskundige plannen of nota's.

Bijlage 4: Hogere waarde procedure

